

RADA GMINY KĘTRZYN

woj. warmińsko-mazurskie

GMINNY PROGRAM

PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2012

Rada Gminy Kętrzyn działając w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu narkomanii uznając, iż problemy społeczne i realne koszty wynikające z uzależnień dotykają w różny sposób całe społeczeństwo przyjmuje za konieczne podejmowanie działań mających na celu ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków uzależnień w związku z czym uchwała niniejszy program na 2012 rok.

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Kętrzyn jest gminą wiejską położoną wokół miasta Kętrzyn. W chwili obecnej liczy 8540 mieszkańców z czego 1790 nie przekroczyło 18 roku życia, 2507 przekroczyło 50 rok życia, a średnia wieku rośnie co świadczy o starzeniu się miejscowej społeczności. W gminie znajduje się 79 miejscowości w większości o charakterze popewerowskim. Z różnych form wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2011 skorzystało ponad 30 % mieszkańców. Bezrobocie, niski status materialny i wciąż ograniczone możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego w dużej mierze przyczyniają się do takich problemów społecznych jak dysfunkcje rodziny, patologie, konflikty z prawem, uzależnienia i przemoc.

DIAGNOZA

Na podstawie danych statystycznych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Ośrodka Konsultacyjno – Psychoedukacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że nadużywanie alkoholu wciąż jest w gminie jednym z poważnych problemów społecznych.

Od roku 2000 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych trafiło 301 osób, które przez nadużywanie alkoholu spowodowały określone szkody społeczne, z czego wobec 90 osób wnioski do Komisji były kierowane wielokrotnie. U 159 osób zdiagnozowano chorobę alkoholową, a do Sądu Rejonowego w Kętrzynie skierowano 171 wniosków o orzeczenie przymusowego leczenia odwykowego. Niestety skuteczność przymusowego leczenia nie przekracza 5% co świadczy o jego nieefektywności i nie uzasadnia związanych z nim wysokich kosztów postępowania. W chwili obecnej koszt pełnego postępowania wobec jednej osoby ze skierowaniem sprawy do sądu to minimum 512,00 zł. Od roku 2005 do Komisji skierowano 288 co daje średnio 41 wniosków rocznie. W roku 2011 do Komisji trafiło 30 wniosków.

W roku 2011 przeprowadzono badania ankietowe wśród młodzieży Gimnazjum Gminnego w Karolewie w zakresie postrzegania przez młodzież obecności alkoholu w ich domach rodzinnych. W ankiecie uczestniczyło 113 osób – 62 % uczniów szkoły.

O ile badania nie wskazują jednoznacznie by nadużywanie alkoholu w badanym środowisku stanowiło bardzo poważny problem ogólnospołeczny, to widać, że w kilku rodzinach poważnie zaburza ich funkcjonowanie. Tylko 4,5 % uczniów uważa, że alkohol w ich domu jest pity za często lub w zbyt dużych ilościach, jednak już 10% przyznaje, że alkohol był w ich domach przyczyną negatywnych zdarzeń jak: awantury, problemy ze zdrowiem, rękoczynny, czy interwencje policji. Ponad 28 % uczniów stwierdza, że alkohol w ich domu pity jest częściej niż raz w miesiącu, w tym 6%, że częściej niż raz w tygodniu. W tej grupie pojawia się również najwyższy odsetek spożywania alkoholu „bez wyraźnej okazji”. Jednocześnie 27 % uczniów deklaruje, że w ich domach wcale nie pije się alkoholu, co potwierdza się w kolejnych pytaniach u 14 % ankietowanych. Badania wyraźnie wskazują, że ilość spożywanego w domu alkoholu ma bezpośredni wpływ na postrzeganie jego szkodliwości przez młodzież, a więc i stopień jej zagrożenia problemami alkoholowymi. Z pośród osób deklarujących, że w ich domu nie pije się alkoholu lub pije rzadko, 9 % uważa, że alkohol nie ma szkodliwego wpływu na pijących i ich rodzinę. Spośród osób w domach których alkohol pije się często tego zdania jest już ponad 31 % ankietowanych. Biorąc pod uwagę, że wszyscy ankietowani uczestniczyli wcześniej w

programach profilaktyki uzależnień, wyraźnie widać, że to dom rodzinny i to co się w nim dzieje ma zdecydowanie większy wpływ na zapatrywania i postępowanie młodzieży, niż szkoła. Młodzież w większości (82 %) postrzega swój dom jako azyl (bezpieczeństwo, miłość), jednak 16 % widzi swój dom jako hotel (nocleg, wyżywienie), przy czym w co drugim przypadku można to powiązać z częstym pićciem alkoholu w domu. W połowie przypadków przyczyn takiego postrzegania należałoby szukać w relacjach między młodzieżą, a dorosłymi domownikami. Jako pole walki (awantury, kłótnie) widzi swój dom 2 % uczniów, zaś 1 % jako areszt (rygor, ograniczenia). Jak wynika nie tylko z powyższych badań u źródeł problemu nadużywania alkoholu leżą przede wszystkim silne uwarunkowania środowiskowe, kulturowe, niskie umiejętności społeczne, szczególnie w zakresie wychowania dzieci i rozwiązywania sytuacji konfliktowych.

Natomiast zjawisko narkomanii w gminie choć nie stanowi istotnego problemu społecznego jest zauważalne, szczególnie wśród młodzieży szkolnej podejmującej próby z różnymi środkami psychoaktywnymi.

BAZA I KIERUNKI DZIAŁAŃ

W roku 2012 Gminny Program zakłada kontynuację działań skierowanych na edukację i profilaktykę społeczną warunkującą możliwość dokonywania się zmian poglądów i zachowań społecznych, oraz propagowanie zdrowego stylu życia. Planuje się również prowadzenie i wspieranie działań innych podmiotów podnoszących kompetencje wychowawców rodziców, motywujących oraz stwarzających warunki do dokonywania pozytywnych zmian w swoim otoczeniu, funkcjonowaniu swojej rodziny czy własnym życiu, a mogące mieć pozytywny wpływ na postawy wobec różnego rodzaju używek.

Z uwagi na brak aktualnych badań w zakresie zjawiska narkomanii na terenie gminy uwzględniono w Gminnym Programie na 2012 rok przeprowadzenie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w szczególności z uwzględnieniem problemów uzależnień i przemocy.

Skuteczne działania wymagają współpracy wszystkich instytucji i osób stykających się z problemem uzależnień i stanowiących swoistą bazę dla realizacji programu.

Partnerami w realizacji gminnego programu są:

- o Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- o Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie
- o Ośrodek Konsultacyjno - Psychoedukacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- o Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- o Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- o Poradnia Leczenia Uzależnień
- o Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie
- o Szkoły, placówki oświatowe
- o Centrum Dziecka i Rodziny
- o Gminny Ośrodek Kultury
- o Kościoły i związki wyznaniowe
- o Organizacje pozarządowe w tym: Stowarzyszenie Oświatowe Gminy Kętrzyn, Stowarzyszenie Edukacja, Rozwój, Aktywność „ERA”.

ZALOŻONE CELE GMINNEGO PROGRAMU

1. Ograniczenie ilości środków psychoaktywnych przyjmowanych przez młodzież oraz podwyższenie wieku inicjacji poprzez:
 - *prowadzenie zajęć profilaktycznych (warsztaty, programy, spektakle) dla młodzieży mających na celu rozwijanie świadomości, budowanie poczucia własnej wartości i uczenia umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia środkami uzależniającymi,*
 - *realizacja programów profilaktyczno – interwencyjnych dla młodzieży z grup ryzyka,*
 - *współorganizacja kolonii , zimowisk i zajęć pozalekcyjnych z elementami profilaktyki uzależnień, rozwijania umiejętności społecznych i promocji zdrowego trybu życia.*
 - *angażowanie rodziców do udziału w zajęciach profilaktycznych i wychowawczych dla dzieci i młodzieży;*
 - *wspieranie i pomoc w organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy w miejscu zamieszkania.*

- 2. Ograniczenie ilości nowych przypadków uzależnień poprzez:
 - budowanie lokalnej koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz podejmowanie wspólnie z instytucjami partnerskimi działań na rzecz przywrócenia prawidłowych funkcji w rodzinach dysfunkcyjnych,
 - przeprowadzenie badań diagnostycznych z zakresu używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych przez mieszkańców gminy.
 - prowadzenie różnych, szeroko rozumianych form edukacji społecznej,
 - organizacja spotkań, konferencji i seminariów w zakresie problemów rodziny wynikających z uzależnień.
- 3. Zwiększenie dostępności różnych form pomocy i rehabilitacji dla osób uzależnionych i członków ich rodzin poprzez:
 - wsparcie i współpracę z ośrodkami odwykowymi w kierunku prowadzenia nowych form pomocy i leczenia, oraz podniesienia poziomu już istniejących.
 - prowadzenie w ramach Ośrodka Konsultacyjno - Psychoedukacyjnego przy GOPS psychoedukacji dla osób nadużywających alkoholu i członków ich rodzin.
 - organizacja szkoleń i wspieranie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności przez osoby działające w ramach instytucji lub organizacji pozarządowych na rzecz pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin.
- 4. Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych uzależnieniami poprzez:
 - wspieranie systemu wczesnego rozpoznawania zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu w podstawowej opiece zdrowotnej.
 - działania Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kierunku zastosowania obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych.
- 5. Zmniejszenie rozmiarów i skutków naruszeń prawa związanych z handlem i zażywaniem środków psychoaktywnych poprzez:
 - współpracę z organami ścigania w celu zwiększenia efektywności wykrywania w/w przestępstw,
 - wspieranie działań prewencyjnych policji,

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU

- 1. Za prawidłową realizację całości Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odpowiada Koordynator ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, do którego obowiązków w szczególności należy:
 - koordynacja na terenie gminy Kętrzyn wszelkich działań na rzecz zmniejszenia problemów uzależnień,
 - współdziałanie z instytucjami i organizacjami działającymi w sferze profilaktyki i leczenia odwykowego,
 - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach realizacji ustawowych zadań komisji oraz tworzenia i realizacji gminnego programu,
 - prowadzenie wszelkiej wymaganej sprawozdawczości z realizacji powyższych zadań.
- 2. Organem inicjującym i opiniodawczym w kwestii tworzenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - a. do zadań Komisji w szczególności należy:
 - podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu,

- kierowanie osób w trybie określonym w odrębnych przepisach na badania biegłego w zakresie uzależnienia alkoholowego,
 - opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - opiniowanie i inicjowanie działań związanych z profilaktyką i terapią problemów alkoholowych na terenie gminy.
- b. członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu Komisji otrzymają wynagrodzenie w wysokości 90,00 złotych brutto. Koordynator ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będąc członkiem Komisji bierze udział w jej posiedzeniach w ramach swoich obowiązków służbowych w związku z czym powyższe wynagrodzenie mu nie przysługuje.
3. Cele Gminnego Programu będą osiągnęte poprzez realizację zadań zawartych w harmonogramie stanowiącym integralną część niniejszego programu. Harmonogram zawiera działania ze wskazaniem ich potencjalnych realizatorów oraz szacunkowe koszty ich realizacji. Harmonogram może ulegać zmianom w trakcie realizacji zależnie od aktualnych potrzeb oraz możliwości finansowych i organizacyjnych.

**HARMONOGRAM ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2012**

Lp.	Rodzaj zadania	Sposób realizacji	Realizator / osoba odpowiedzialna za realizację	Szacunkowy koszt realizacji w zł.
1.	<p>Prowadzenie zajęć profilaktycznych (warsztaty, programy, spektakle) dla młodzieży mających na celu rozwijanie świadomości, budowanie poczucia własnej wartości i uczenia umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia środkami uzależniającymi,</p>	<p>1. Realizacja programów profilaktycznych: <ul style="list-style-type: none"> o Program z zakresu przeciwdziałania narkomanii „Bez trawki” do realizacji w klasach I gimnazjum, o Realizacja warsztatów: </p> <p>2. Realizacja warsztatów: <ul style="list-style-type: none"> o Warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień do realizacji w klasach V i VI szkół podstawowych o Warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień do realizacji w klasach gimnazjalnych </p> <p>3. Realizacja przedstawień: <ul style="list-style-type: none"> o Przedstawienie profilaktyczne dla szkół podstawowych „Piekielnie anielska sztuka” </p> <p>4. Wsparcie działań profilaktycznych ZS Centrum Kształcenia Rolniczego w Karolewie – do uzgodnienia ze szkołą</p> <p>5. Wsparcie działań profilaktycznych w Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie – do uzgodnienia ze szkołą</p>	<p>Psycholog</p> <p>Wybór na podstawie ofert 2.000,00</p> <p>Wybór na podstawie ofert 2.600,00</p> <p>Zespół Teatralny Grupa T 1.500,00</p> <p>Pedagog szkolny 1.000,00</p> <p>Pedagog szkolny 800,00</p>	1.800,00
2.	<p>Realizacja programów profilaktyczno – interwencyjnych dla młodzieży eksperymentującej z alkoholem i innymi używkami</p>	<p>Realizacja programu profilaktyczno-korekcyjnego dla uczniów gimnazjum eksperymentujących z używkami.</p>	<p>Psycholog</p>	2.400,00
3.	<p>Współorganizacja kolonii, zimowisk i zajęć pozalekcyjnych z elementami profilaktyki uzależnień, rozwijania umiejętności społecznych i pomocy zdrowego stylu życia</p>	<p>1. Dofinansowanie udziału 25 uczniów w feriach zimowych z elementami profilaktyki uzależnień organizowanych przez Koło Turystyczne PTSM „Nakomiadek” przy SP Nakomiady.</p> <p>2. Dofinansowanie udziału dzieci w zorganizowanym wyprawce podczas letnich wakacji z realizacją zajęć profilaktyczno – wychowawczych – szkoły gminne</p> <p>3. Dofinansowanie udziału dzieci w zorganizowanym wyprawce podczas letnich wakacji z realizacją zajęć profilaktyczno – terapeutycznych dla uczniów z terenu gminy Kętrzyn organizowanych w Zakopanem przez SP Nr 3 w Kętrzynie</p> <p>4. Dofinansowanie udziału dzieci z terenu gminy w zorganizowanym wyprawce podczas ferii zimowych z realizacją zajęć profilaktyczno – wychowawczych</p>	<p>Opiekun koła 1.500,00</p> <p>Dyrektorzy szkół 6.000,00</p> <p>Dyrektor Szkoły 1.500,00</p> <p>Wybór na podstawie ofert 1.300,00</p>	1.500,00

4.	Angazowanie rodziców do udziału w zajęciach profilaktyczno - wychowawczych dla dzieci i młodzieży, oraz podnoszących umiejętności wychowawcze.	1. Zapraszanie rodziców na imprezy - przedstawienia o charakterze profilaktyczno-wychowawczym realizowane przez szkoły na terenie gminy, 2. Wspieranie merytoryczne i dofinansowanie programów szkolnych i przedszkolnych zakładających w swoim scenariuszu wspólny udział rodziców i dzieci. 3. Organizacja w gimnazjach spotkań rodziców z psychologiem w ramach tzw. "wywiadówek profilaktycznych".	Dyrektorzy szkół Koordynator ds. RPA Dyrektorzy placówek Koordynator ds. RPA Psycholog Koordynator ds. RPA	400,00 1.350,00	---
5.	Wspieranie i pomoc w organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy w miejscu zamieszkania.	1. Organizacja V turnieju halowej piłki siatkowej o Puchar Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 2. Organizacja i dofinansowywanie konkursów i innych form angażujących uczestników w zdobywanie i utrwalanie wiedzy na temat zagrożeń uzależnieniami. 3. Dofinansowanie lokalnych działań i imprez integracyjnych z elementami wychowawczymi i promującymi zdrowy styl życia. 4. Współorganizacja III Rodzinnego Turnieju Kobiet w Piłce siatkowej "Mamo graj z córką" 5. Współorganizacja wraz z Parafialnym Oddziałem Akcji Katolickiej przy Bazylice św. Józefa VI Rodzinnego festynu w Sławkowie 6. Dofinansowanie świetlic środowiskowych poprzez zakup wyposażenia służącego organizacji zajęć.	Koordynator RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Gminny Ośrodek Kultury	1.200,00 1.800,00 1.900,00 800,00 400,00 4.400,00	---
6.	Budowanie lokalnej koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz podejmowanie wspólnie z instytucjami partnerskimi działań na rzecz przetrwania prawidłowych funkcji w rodzinach dysfunkcyjnych.	1. Udział Koordynatora ds. RPA w pracach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. 2. Wsparcie działalności organizacji trzeźwosciowych z terenu Gminy Kętrzyn na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia, oraz rozwoju samego ruchu trzeźwosciowego. 3. Organizacja spotkań roboczych szub lokalnych (pomoc społeczna, oświata, kuratorzy, policja) celem podejmowania działań wielodyscyplinarnych w związku z problemem alkoholowym w rodzinie. 4. Współpraca z innymi samorządami celem wymiany doświadczeń oraz podejmowania wspólnych działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.	Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA Koordynator ds. RPA	1150,00 ----- -----	-----
7.	Przeprowadzenie badań diagnostycznych z zakresu używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych przez mieszkańców gminy	Zlecenie przeprowadzenia diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych, szczególnie z zakresu uzależnień i przemocy rówieśniczej w szkołach.	Wybór na podstawie ofert	4500,00	---

14.	<i>Współpraca z organami ścigania w celu zwiekszenia efektywności wykrywania przestępstw związanych z handlem i użytkowaniem środków psychoaktywnych.</i>	<p>1. Organizacja w Ośrodku Konsultacyjno-Psychoedukacyjnego dyżurów dzielnicowych z terenu gminy.</p> <p>2. Przeprowadzanie łączonych (policja, komisja) kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.</p>	<p>Ośrodek Konsultacyjno-Psychoedukacyjny Koordynator ds. RPA</p> <p>-----</p>
15.	<i>Wspieranie działań prewencyjnych policji.</i>	<p>Współorganizacja lub wzajemny udział służb (Komenda Powiatowa Policji, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) w projektach z zakresu profilaktyki i integracji społecznej realizowanych na rzecz mieszkańców gminy.</p>	<p>Przedstawiciele poszczególnych służb</p> <p>-----</p>

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY
Andrzej Sienkiewicz